

Bøkur

Gunnar Hoydal í uppskoti til bókmentavirðisløn

Skaldsøgan *Í havsins hjarta* eftir Gunnar Hoydal er føroyska uppskotið til Norðurlendsku Bókmentavirðislønina 2010

UPPSKOT

Anna V. Ellingsgaard
anna@sosialurin.fo

Føroyska vónin til Norðurlendsku Bókmentavirðislønina næsta ár, verður sett til skaldsøguna *Í havsins hjarta* eftir rithøvundan Gunnar Hoydal, sum forlagið Sprotin gav út í 2007.

Í grundgevingini sigur føroyska nevndin, sum ger tilmæli til Norðurlendsku Bókmentavirðislønina, so leiðis:

»*Í havsins hjarta* er kalejdoskopisk skaldsøga um samanbrestir millum dreyrmar, stórlæti og veruleika í politiskum stríði í Føroyum í drúgv hundrað ár. Stílistiskt er skaldsøgan sjáldsama lött, fjølbroytt og beinrakin, og søgugongdin bindur saman einstakar lagnur í litla føroyska samfelagnum við stóru politisku hugsjónirnar í 19. og 20. öld, eins og skaldsøgan

bæði í frásøgustíli, bygnaði og evnisviðgerð sipar til altjóða rák í nútíðar bókmentum og bókmentagranskingu.

Harður dystur

Í havsins hjarta fær harða

kapping frá sera navnframum rithøvundum, har skaldsøgurnar eru serliga væl umboðaðar.

Uppskotini frá hinum norðurlondunum eru hesi:

Danmark: Peter Laugesen Fotorama, yrkingasavn; Ida Jessen, *Børnene* skaldsøga

Tað verður skaldsøgan »*Í havsins hjarta*« hjá Gunnari Hoydal, sum skal umboða Føroyar, tá Norðurlenska Bókmentavirðislønin skal veljast í mars mánað

mynd: Forlaget Torgard

Svøríki: Steve Sem-Sandberg, *De fattiga i Lódz*, skaldsøga; Ann Jäderö-lund, *Vad hjälper det en människa om hon håller vatten över sig i alle sina dagar*, yrkingasavn

Norra: Karl Over Knausgård, *Min kamp 1*, skaldsøga; Tomas Espedak, *Imot kunsten* (notatbøkene), skaldsøga

Finland: Sofi Oksanen, *Puhdistus*, skaldsøga; Monika Fagerholm, *Glitter-scenen*, skaldsøga.

Ísland: Einar Kárason, *Ofsi*, skaldsøga; Steinar Bragi, *Konur*, skaldsøga

Ongi uppskot eru úr Grønlandi og Sámiska máløkinum í ár.

Vinnarin av Norðurlendsku Bókmentavirðislønini verður kunngjördur 30. mars. Virðislønin á 350.000 krónur verður handað á ráðstevnu hjá Norðurlandaráðnum í Reykjavík í november 2010.

Lurtið eftir børnunum

Lurtandi pedagógikkur og samspæl millum børn og vaksn er evnið í bók, sum fyrrverandi rektarin á Lærarskúlanum, Pauli Nielsen, hevur týtt til føroyskt

TÍÐINDASKRIV

Onkur helt fyri, tá ið eg nevndi, at eg hevði umsett eina svenska bók um børn og fortreytir fyri læru, at eg heldur átti at skrivað eina bók sjálvur, og eg skal ikki dylja fyri, at hugin havi eg. Heldur man tað vera dirvið, sum bilar, og so tann sannroynd at nakrar fáar bókur, sum seinastu árinu eru komnar út í londunum uttan um

okkum, eru so áhugaverdar, almennarognýskapandi fyri alt pedagogiskt arbeiði, at tað er meira umráðandi at fáa onkrar teirra fluttar yvir í føroyskt mál, enn at eg skrivi eina bók um okkurt hissini evni. Hesar bókur, sum eg hugsu um, taka upp teir stóru spurningarnar um læring, samspæl og samtalumillum børn og vaksn í dagstovnum, fritíðarskúlum, skúlum og dagsins samfelag. Hesar bókur gera okkum greitt, at arbeiði við børnum er sera krevjandi, men fyrst av øllum eisini sera læruríkt, spennandi, kveikjandi og stuttligt.

Ein tilíkk bók er *Lyssnandets pedagogik* hjá svensku Ann Åberg og Hillevi Lenz Taguchi. Eg havi givið bókini føroyska heitið *Lurtandipædagogikk – ein bók um etikk og fólkaræði og um at lurtast eftir børnum, og at lurtast eftir hvør øðrum*.

Ann Åberg er barnagarðslærari, og dømini í bókini eru tikin úr hennara gerandisdegi saman við børnunum í barna garðinum, men bókini er eisini ein eins stórus kveikjari hjá lærarum í fólkskúlanum. Hon kann byggja brúgv millum hesar báðar yrkisbólkar og eggja til samvinnu teirra millum. Og hon hevur boð til øll hugsandi menniskju, sum hava við børn og menning og mentan teirra at gera.

Ann Åberg er praktíkarin, sum hevur sett seg væl og virðiliga inn í nýggjastu ástøðina um

barnið. Hetta ástøði byggir á ta áskoðan, at øll børn tráa eftir at læra, og at tey í hovuðsheitum hava nógv størri førleikar, enn vit vanligja halda. Tosað verður um førleikabarnið ella tað ríka barnið, og tað er henda áskoðan, sum streymar sum ein lívgevandi kraft ígjøgnum ta virksemini, sum Ann Åberg lýsir so væl í sínum parti av bókini. Hennara partur av sera lætt lisin,

so eingin nýtist at setast aftur av ótta fyri tungum fakligum lestri.

Hillevi Lenz Taguchi er vísindafólkið, sum hevur sett seg væl inn í praktiska pedagogikk. Í sínum vísindaliga arbeiði hevur hon ofta verið í tøttum samstarvi við starvsfólk og børn í dagstovnum og í skúlum. Hennara vísindaligu arbeiði hava stóra altjóða virðing, og hon er nógv eftirspurdur fyrilesari um allan heim. Hon tekur stóði í barninum í okkara tíð og nýtir ta vitan, sum vit nú hava, til at skilja nútíðarbarnið og tað stóðu, sum børn nú á døgum eru í í okkara parti av heiminum. Hetta ástøði er krevjandi lestur, júst tí at sjónarhornini eru nýggj og bjóða vanahugsanini av, og tað er neyðug fortreyt fyri at læra nýtt.

Bókin er m.a. týdd til norskt, og eg fari at enda við tveimum brotum úr norsku fororðunum: »tað, sum ger hesa bókina serliga týðningarmikla hjá pedagogum í barnagarði og skúla, er, at hon vágur sær at seta saman tungt ástøði við kreativa praksis, og at hon dokumenterar dugandi børn og ger tey sjónlig.« Tað er læruríkt. At enda spyr norski umsetarin: »Hvussu kunnu vit stuðla børnum í teirra læru og geva teimum avbjóðingar, um vit ikki sjálv eru fús at læra?«

Eg spyrji eisini.

Tórshavn 23. september 2009

Pauli Nielsen

Stuttligur álvari fyri børn

Sjálvt um evnini eru álvarsom í bókini *Salmiakk og Hedda*, situr tú ofta í skellilátri og lesur

BÓK

Anna V. Ellingsgaard
anna@sosialurin.fo

Salmiakk og Hedda er onnur bókin í røðini um drongin Salmiakk. Salmiakk er fluttur til Stokkhólm, men í Stokkhólmi hevur hann hvørki Norðnes ommuna, Spøka ella Clint-Clint-

Henrik. Heimlongsuln er sum eitt svart hol, heldur Salmiakk. Líka til Hedda kemur. Hedda, sum er djørv og elskar Salmiakk. Hedda, sum hoyrir illa, men sum sær so mikið betur.

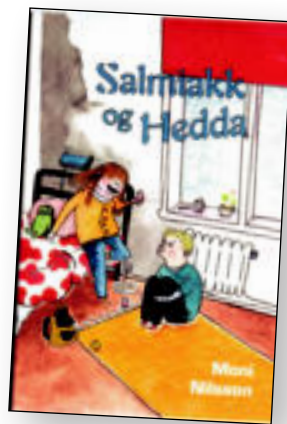
Tá so Spøki kemur aftur, verður lívið fult av nýggjum skemti og kúllagerðum. Tað einasta, sum ikki er gott, er at Clint-Clint-Henrik enn er í Norðnesi og hevur tað ringt.

Høvundurin hevur nógv uppá hjartað. Her verða álvarsom evni viðgjørd, eitt nú foreldur, sum drekka,

happing, børn, ið ikki trívast og heimlongsul. Men hóast evnini eru álvarsom, er bókin ikki syrgilig. Tvørturímóti er hon á tremur við skemti og klikkaðum hugskotum, so tú ofta situr í skellilátri og lesur.

Moni Nilsson hevur skrivað bókina. Tað var eisini hon, sum skrivaði bøkurnar um Tsatsiki, sum hava verið at hoyrt í útvarpinum.

Bergur Rasmussen týddi til føroyskt og Bókadeildin gevur út.

Bókin um Salmiakk og Hedda er full av stuttligum og klikkaðum hugskotum, sjálvt um evnini onkuntíð eru syrgilig

Herviligi Henry herjar á aftur

So var friðurin út, tí skálkurin Henry er aftur við sínum herviligu skálkabrogðum, sum eru við at fáa tey

Herviligi Henry hevur nógv á skrání hesuferð, tí hann skal bæði vitja drotningina og forskrekkja barnagentuna

vaksnu at fara úr sínum góða skinni. Tvær heilar bókur hevur Herviligi Henry fylt hesuferð, tí hann hevur havt nógv um at vera síðani seinast. Millum annað hevur hann verið og vitjað drotningina og forskrekt lívið av barnagentuni, sum skuldi ansað honum og

lítlabeliggjanum.

Tær báðar nýggju bøkurnar eita *Herviligi Henry trølladaddan* og *Herviligi Henry vitjar drotningina* og tað er Bókadeildin, sum gevur út.

-ave